

ჩვენ, ენა და ქუჩა...

ნიკეას ქართულში მიმავალ მკვლევარს...

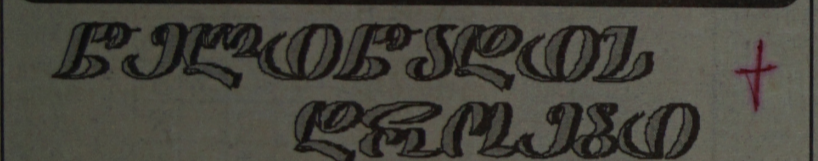
ამჯერად ქალაქის საზოგადოებრივ ტრანსპორტზე, კერძოდ, ავტობუსებსა და მიკროავტობუსებზე სამარშრუტო აბრების ენობრივ გამართულობაზე გვინდა ვიმსჯელოთ. ჩვენ აქ არ ვსაზღვრავთ, თუ ვინ, სად და რატომ აშავებს. ეს განყენებული საუბრის თემაა. მხოლოდ გვსურს, შევცლომებუე მიუხედავად და მათი აღმოფხვრის გზები ვუძებოთ.

ნიკეას ქარხნის გამო ეწოდა. ამიტომ საჭიროებისას შეცდომა არ უნდა დაუშვათ და ქართულად „მინისტრის ქარხანა“ დავწეროთ. კიდევ ერთ შეცდომაზე გვინდა ყურადღება გავამახვილოთ. საბერძნეთში მდებარეობს ქუთაისთან დაძმობილებული ქალაქი ნიკეა, რომლის სახელსაც 1985 წლიდან ატარებს ჩვენთვის კარგად ნაცნობი ქუჩა. შეცდომა კი ის არის, რომ სახელწოდებას წერენ-ხოლმე არა როგორც ქუჩისას, არამედ როგორც ქალაქისას - „ნიკეა“. ამგვარი შეცდომა „ნიკეას პურის“ მაგალითით უკვე დამკვიდრდა ჩვენში. ამრიგად, სახელწოდება უნდა წარმოვადგინოთ სრულად - „ნიკეას ქუჩა“.

გვხვდება სიტყვა „ცენტრალური“. „ც/მო/დან/ი“, „ც/ბა/ზარი“, „ც/ავტოსადგური“. როგორც ვიცით, „ცენტრალური მოედანი“ აღავით აღმაშენებლის მოედანი“ ჰქვია. „ცენტრალური ბაზარი“ კი არის „შპს „ფარი“. აგრარული ბაზარი“. ხოლო „ცენტრალური ავტოსადგური“ აქვს სახელწოდება რკინიგზის სადგური „ქუთაისი I“. რაკილა ავტოსადგურზე ჩამოვარდა სიტყვა, აღვნიშნავთ, რომ მცდარია, როცა ვწერთ „ავტო-სადგური“ ან „ავტო სადგური“. სიტყვა უნდა დაიწეროს ერთად - „ავტოსადგური“.

მეფობელი და აქვს სახელწოდება - შპს „ბევლი ქუთაისი“. ცნობისათვის, გახერხება მდებარეობს სვეტიცხოველის წინ და შეიძლება სახელწოდებისას ამ გარემოებით გვესაზრებოდეს. და კიდევ ერთიც - არც თუ ისე იშვიათად ვხვდებით ასეთ შემთხვევებს. „მ. აღმაშენებლის მოედანი“, „თ. მეფის ქუჩა“, „მ. ფშაველას ქუჩა“ და ა.შ. უნდა ვიცოდეთ, რომ ამგვარი შემთხვევა დაუშვებელია. აუცილებელია, დაიწეროს სრულად: დავით აღმაშენებლის მოედანი, თამარ მეფის ქუჩა, ვაჟა-ფშაველას ქუჩა და სხვა.

სიტყვები პროფილში ანუ ენის მარგალიტები

როგორც ცნობილია, ქართულ ენაში წელიწადის დროთა სახელებია: გაზაფხული, ზაფხული, შემოდგომა და ზამთარი. ამათგან უძველესია ზაფხული და ზამთარი; მათ ძირითადობას განსაზღვრავს არა მხოლოდ ამ ორი დროის უკიდურესი საპირისპიროობა, არამედ მათი ისტორიაც; კერძოდ, მხოლოდ „ზაფხულსა“ და „ზამთარს“ აქვს შესატყვისები სხვა ქართველურ ენებში - მეგრულ-ჭანურსა და სვანურში: ქართული: ზაფხული (მდრ: მეგრულ-ჭანური: ზაფხული II ზარხული) სვანური: ზაჟ, ზაჟლადანდ და ქართული: ზამთარი მეგრულ-ჭანური: ზოთონჯი სვანური: ლინთუ პირველ შემთხვევაში გამოიყოფა ზა- და -ფხ- ძირები, ხოლო მეორე შემთხვევაში იგივე ზა- და -მთარ-II-მთ-II-ნთ-.

ახალი წელი მოვიდა!

(დასასრული) ცი, ჩიხლაკსა და ხონჩას სახლიდან გაიტანდა მარანში და თვითონაც იქ დაიძინებდა. ახალი წლის დილას მთელს სოფელში თოფის სროლით ვეგებოდნენ (ეს აუცილებელი იყო!), მათი წარმოდგენით, თოფის ხმაზე ფრთხილდნენ ავი და ბოროტი სულები. მეკვლე გამოიღვიძებდა თუ არა, წყაროზე ხელ-პირს დაიბანდა, წყალსაც პირველად მოიტანდა სახლში. შემდეგ სანთელს აანთებდა და დაილოცებოდა. დილიდანვე დაიწყებოდა ერთმანეთში სიარული და ახალი წლის მილოცვა. თან მიჰქონდათ თუთის წნელები, რომელსაც ამბობდნენ გადასცემდნენ დიასახლისს. ამ დღეს იცოდნენ აგრეთვე ადამიანის მოტაცების ინსცენირება. მოიტაცებდნენ სტუმარს, რომლის გამოსახსნელად იმართებოდა აყალ-მაყალი, სიცილი და ხუმრობა. საღამოს კი „ტყაპაობით“ ერთობოდნენ: ქალ-ვაჟები ოჯახში მივიდოდნენ და ერთმანეთს სიმინდის ცომით თხუნიდნენ, ვინც „მოუთხუზნავი“ გადარჩებოდა, ის იმ წელიწადში იქნებოდა გამარჯვებული და ბედნიერი.

ბარბელ შერპარაძე

მასალა მოამზადა კვიციანი შერპარაძე

მეგობარი

ბილოსავთი!

დღეს ჩვენს სახელწოდებულ ბილოსავთს... ბილოსავთი - ბილოსავთის ფორმის... ბილოსავთი - ბილოსავთის ფორმის...

ქართულ ოჯახებს ახალ წელს პირველად მოსულა სტუმარი ულოცავს... ბილოსავთი - ბილოსავთის ფორმის...

მფერხავი დარბის და მღერის ამ სიტყვებით: „ჩივი, ჩივი, ვარკაო, გამოკვე... ბილოსავთი - ბილოსავთის ფორმის...

რატომ ვეგებებით ახალ წელს შუაღამისა?

უწინ ახალი წლის დღის დასაწყისად დილა იყო მიჩნეული... რატომ ვეგებებით ახალ წელს შუაღამისა?

საქ მაშინ ეგებებოდნენ. ამ დღეს „ახალი მზის“ დაბადების დღეს უწოდებდნენ... რატომ ვეგებებით ახალ წელს შუაღამისა?

რაღონი ვაგობთ ახე?

„ალო!..“

საგულეფონო საუბარს, თუ ყოველთვის არა, ხშირ შემთხვევაში, ბევრი „ალოს“ წარმოთქმით იწყებს... რაღონი ვაგობთ ახე?

უცხო სიტყვები

ბანკი — შუა საუკუნეებში ვაჭრობას ართულებდა ის გარემოება... უცხო სიტყვები

სიფყვათა აკიდო

Table with 10 columns and 10 rows of letters for a word search puzzle.

შეაგსეთ ისე, როგორც მოცემულ მაგალითებშია ნაჩვენები... სიფყვათა აკიდო

რედაქტორთა საბჭო: მუსხიშვილი, ლომოვანი, რუსუაძე, სალდანიძე... რედაქტორთა საბჭო

დამამტოვრები: ლოლა ვაბრიანი, შარლან მამიაშვილი... დამამტოვრები

რეგისტრაციის ნომერი: 19/06-311... რეგისტრაციის ნომერი

გზავნი კომპიუტერზე ანუ, დაკავშირება და დაბეჭდა... გზავნი კომპიუტერზე ანუ

გზავნი კომპიუტერზე ანუ, დაკავშირება და დაბეჭდა... გზავნი კომპიუტერზე ანუ